

VALTIOVARAINMINISTERIÖ**Muistio****Liite 1**

Budjettineuvos
Johanna von Knorring

3.8.2023

AHVENANMAAN VALTUUSKUNNAN LISÄAVUSTUSTA POIKKEUKSELLISISSA OLOSUHTEISSA KOSKEVAN PÄÄTÖKSEN VAHVISTAMINEN

1 Ahvenanmaan valtuuskunnan päätös

Ahvenanmaan maakunnan hallitus on kirjelmässään 20.12.2022 esittänyt, että Ahvenanmaan valtuuskunta myöntäisi Ahvenanmaan maakunnalle Ahvenanmaan itsehallintolain 51 § 1 mom. 1 kohdan nojalla lisäavustuksen poikkeuksellisissa olosuhteissa poistamaan niitä olennaisia kansantaloudellisia häiriöitä, joita erityisesti maakunta kohtaa. Poikkeukselliset olosuhteet liittyvät Covid-19-pandemian vaikutuksiin vuonna 2021.

Maakuntahallituksen esitys lisäavustuksesta on yhteensä 6 110 117 euroa (ei sis. alv).

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 51 §:ssä, sellaisena kuin se on voimassa 1.1.2021 alkaen, säädetään seuraavasti:

Ahvenanmaan maakunnalle tulee poikkeuksellisissa olosuhteissa myöntää valtion varoista lisäavustusta:

- 1) erityisesti maakuntaa kohtaavien olennaisten kansantaloudellisten häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi;
- 2) tuhoisasta luonnontapahtumasta, ydinonnettomuudesta, öljypäästöstä tai niihin rinnastettavasta tapahtumasta aiheutuneiden kustannusten kattamiseksi, jollei kustannusten kohtuudella tule jäädä maakunnan kannettaviksi.

Ahvenanmaan maakunnan hallituksen on tehtävä lisäavustusta koskeva esitys Ahvenanmaan valtuuskunnalle viimeistään kustannusten syntymistä seuraavana kalenterivuonna. Asia on, jos mahdollista, ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa sen vireille tulosta.

Ahvenanmaan itsehallintolain 7 luku (Ahvenanmaan maakunnan talous) uudistettiin vuoden 2021 alusta (laki 98/2020). Vuoden 2021 alusta lukien itsehallintolain 51 §:ssä säädetään lisäavustuksesta poikkeuksellisissa olosuhteissa. Säännöksen sisältö on käytännössä sama kuin aiemmin erityistä avustusta koskeneella 51 §:llä.

Ahvenanmaan maakunnan hallituksen hakemus on saapunut Ahvenanmaan valtuuskunnalle 20.12.2022 ja valtuuskunta on käsitellyt asian lisäavustusta poikkeuksellisissa olosuhteissa koskevan itsehallintolain 51 §:n perusteella, sellaisena kuin pykälä on laissa 98/2020.

Ahvenanmaan valtuuskunta hylkäsi hakemuksen 15.5.2023 päivätyllä päätöksellään. Valtuuskunta toteaa päätöksessään, että itsehallintolain 51 § 1 momentin 1 kohta vaatii, että kaksi ehtoa täytyvät samanaikaisesti, jotta kyseessä oleva lisäavustus poikkeuksellisissa olosuhteissa voidaan myöntää. Toisaalta, että olennaisia kansantaloudellisia häiriöitä on ilmennyt ja toisaalta, että häiriöt ovat kohdistuneet erityisesti maakuntaan. Valtuuskunta toteaa, että huomioiden Ahvenanmaan taloudessa tapahtunut toipuminen vuoden 2020 jälkeen ei kansantaloudessa enää vuonna 2021 esiintynyt sellaisia olennaisia kansantaloudellisia häiriöitä, jotka olisivat kohdistuneet erityisesti maakuntaan itsehallintolain 51 § 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Itsehallintolain 51 §:n 2 momentin mukaan asia on, jos mahdollista, ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa sen vireille tulosta. Määräaika koskee käsittelyä Ahvenanmaan valtuuskunnassa. Valtuuskunnan päätösten vahvistamisen määräajasta säädetään itsehallintolain 56 §:n 5 momentissa.

2 Tasavallan Presidentin päätös

Ahvenanmaan itsehallintolain 56 §:n 5 momentin mukaan tasavallan presidentti vahvistaa valtuuskunnan edellä tarkoitetun päätöksen. Päätös on kolmen kuukauden kuluessa vahvistettava sitä muuttamatta tai jätettävä vahvistamatta. Jos päätöstä ei vahvisteta, asia on palautettava valtuuskunnalle uutta käsittelyä varten. Itsehallintolain 34 §:n (75/2000) mukaan tasavallan presidentti tekee päätöksensä maakunnan itsehallintoa koskevissa asioissa perustuslain 58 §:ssä säädetyllä tavalla.

Ahvenanmaan itsehallintolain 34 §:n 2 momentin mukaan Ahvenanmaan maakunnan taloutta koskevat asiat esitellään valtioneuvostolle valtiovarainministeriöstä.

3 Esittelijä

Esitän kunnioittavasti, että Tasavallan Presidentti vahvistaisi Ahvenanmaan valtuuskunnan em. päätöksen sitä muuttamatta.